

מסורת הש"ס

(א) לעיל ס"ב ע"ג; (ב) זכח"ס
כ"ה; קט"ו; מנחות ט.
כ"ו; משיל"ט טו; (בבב"ט)
ל"ט; תוספתא פ"ו ה"ג
תוספתא זכח"ס פ"ד ה"ג;
(ג) מנחות כ"ו; כל הסו"ט;
(ד) [למקנן עמוד ב' מנחו'
ד"י; ט"ו]; (ה) [לעיל ד'
ושי"ג]; (ו) [למקנן פ' יומא
ו' ז' מו'; זכח"ס ג"ג];
(ז) נ"ל היכא דקרינן ביה
והבשר אכר יגע בכל עמא
לא יאכל קרינן ביה והבשר
כל טהור יאכל בשר וכל
היכא דלא קרינן ובי לא
קרינן ביה ובי מ"ל יכ"א
בילקוט; (ח) מילין כ"ט;
(ט) [למקנן פ' ב'.

גליון הש"ס

גמ' במובאת הגוף
דברית. ע"י ר"ש פ"א
מ"ד להלכות: רוב"ל ה"א
או שדור ובי"ה
יגעו בבשר. ולא ובי"ה
לעמוד על עומק דברייה
הקדושים הא' היה
מגד טומאת בשר שהיא
בלאו רק משום טומאת
גבול דהוא בכרת ואם כן
לא מלי כלל ציטילס אכר
בניעת בשר אם לא יאכל
אם זר יאכחו מכל מקום
הריקתה ממעבד בטומאת
הגוף דבכרת: שם ד"ה
אלא שנמא ובי"ה אם
כן מאי אפילו. ק"ל
ה' דבכרת שאל"ה יקבל
לשחוט בסכין ארוכה וכו'
ואם כן זהו גופא הדינא
דבכרית טומאת אר"א כ"א
דחייב כרת דלא יעבד
לזרוע בטומאת אכל בסכין
טומא ק"ד דלא לזרוע דלא
אכר בסכין ארוכה והוקם
היה אחר שאל
טהור מכל מקום דחייב
לכרת כמיר"א דתוספות
כל דלן פנאי וי"ע:

הגהות הגר"א

[א] גמ' כל הזכח"ס כו'
זורק את הדם פסח טומא
חלב כו' כ"ל:

מוסף רש"י

שנשתדיר מהן. שעת
זריקת, אבל על טומאת כל
הבשר והחלב או שחלב לא
חוקק, ר' יהושע לעמיה
לדיע טעמא עולות
הבשר והדם, אם אין בשר
אין דם (ובחיים בה: ק"ס)
ומנח"ס כתיב (דברים יב)
דם זבחי ישיך ודם הבשר
חלל, חוקקין הפסח זה
היה (שם ק"ס). בריית בשר.
לדיע כתיב אכילת ארס
או בריית חלב. לדיע
כתיב אכילת מנח (בבב"ט)
ל"ט; משיל"ט ט"ו; דמתי
חוקק הכהן את הדם וגו'
הקטירי שחלב. אע"פ שאין
בשר זורק עליו את הדם
(בחיים ק"ס). זורק את
הדם. דקרינא ביה הנשר
והדם (בבב"ט, כ). כחצי

כיצד צולין פרק שביעי פסחים

ואיבעינא אימא רב דאמר. אם זרק
לניה אכילת פסחים לא מעכבא: שלמי נזיר תחילתו לאכילה דבעי
שילוח שערו תחת הדוד שהשלמים מתבשלין בו דלכתיב (במדבר ו)
ולקה את שער ראש נזרו ותנן על
זרוע בשלה אלמלא לזרין היה בשר
טהור בשעת זריקה היה ראוי למנוח
האלמורה זו: ואם זרק הולא. דהני לא
מעכבי: נטמאו צוליס צמט. ללא
חזו למיכל לאורמא דטומאת צמט:
ואם זרק לא הולא. דלע"ג דלכילתו
לא מעכבא גברא דחזו לאכילה צעינן
ורחמנא דחייא לטמא נפש לפסח שני
וזמיר נמי כתיב (שם) כי ימות ממ
עליו וגו' דקומת את נזירותו: חלי
זים בשר וחלי זים חלב אין זורק
הדם. דלכילת ארס ואכילת מנח
לא מטריפין: אפי' כולה קיימא לא
יזרק. את הדם עליה: מנחה מאי
עצוסייה. זריקת דם: מנחה נפסיס.
הבאה עם הבשר מהו דחייבא כזב
דמיא ומהו צמקוס זכא להכשיר את
הדם: חלב מנא לן. דהוי שיר
להכשיר זריקת דם: והקטירי החלב.
גזי זריקת דם: כתיב דלכתיב זורק
הכהן את הדם וגו' עד והקטיר
החלב לריח ניחוח: יוסרס סכד וספי
פלניוס מנא לן. מדליתרין ליה
למימני מנחה לא הו"א שיר מכלל
דכירא ליה דהני דגופיה דזבא ניחו
הו שיר: אמר קרא. בנאי קרא
גופיה והקטיר החלב לריח ניחוח:
מתני' יעשו בטומאה. ואפי'
טמאין יחידין דהא פסח דטהורין
גופיה בטומאה אתי משום כהנים:
גמ' שאין קרנן כזב. דהא בטומאה
חלוק מאלתר שקרינן רובן בא בטומאה
לחשיד עושה בטומאה: לא שנו.
דמשמע משום טומאת כלי שרת
עבדי כולהו בטומאה: אלא שנטמא
סכין בטמא מפ. שהא אכ הטומאה
דנעשה חף הסכין אכ הטומאה לטמא
ארס: דרמנא אמר חלל חרב
למידרש מינייה דכלי מתכת המיטמא
במה נעשה כיוצא בזה שנגע בו:
טומאה דחיה היא כזבור. דקושי
הומרה וכל כמה דלפטר לאהדורי
אטורה או אטומאה קלה מהדרינן:
קרינא ביה והבשר כל טהור יאכל
בשר. ולא טמא: הללו עושין לעלמן.
צטורה והללו עושין לעלמן בטומאה.
הבשר והדם, אם אין בשר
טהורים לא עבדי בטומאה דהוי כזב
ורזב טהורין לא עבדי בטומאה
וטמאין לשני לא מידחו משום דהו
נמי רובא ורובא לשני לא מידחו:
טהורין עושין הראשון. צטורה
דאי נמי מיעוטה נינהו אית להו
למעבד הראשון בטומאה וכל שכן כי
עבדי צטורה שפיר דמי: וטמאין
עושין אם השני. דכיון דלינן כזב
נידוינן כמיעוט ונדוינן לשני:

ע"מ.

נזיר ועושה פסח נטמא בשר וחלב קיים אינו זורק בו. ריב"א

אומר ללא גרס נזיר דלין חילוק בזה צין נזיר לשאר
קרבנות ומה שפירש רש"י דבעי שילוח שערו תחת הדוד אין נראה
שהא עיכוב ומה שפי' נמי משום תנופה הא כל שאר שלמים נמי
צעו תנופה ולא אשכחן מנא דאית
ליה תנופה בנזיר מעכבת אלא ר"א
צסוף ג' מיניס (נזיר דף מו).
וצתוספתא לא גרס מיר:
או שהיו בהנים טמאים יעשו
בטומאה. אע"פ שיכולין לזכור
שלא יגעו צבשר כיון דלישתרמי
טומאת אימוריס אישתרמי נמי
טומאת בשר דלמיר צמי שהיה טמא
(למקנן דף טו). כל היכא דלישתרמי
טומאת בשר אישתרמי טומאת
אימוריס משמע שסס שזיס:
אלא שנמא סכין בטמא מת
כו'. מימא ° א"כ מנאי אפי'
דקלמיר היינו רישא ממש היו ישראל
טהורים וכהנים וכלי שרת טמאים
כיון דמיטמא גברא מנחמת סכין:
בטומאת הגוף דבכרת
מיתעבדי. ואל"ס
ישחוט בסכין ארוכה ולא יטרוך ליכנס
לעזרה אי נמי יאכחו הסכין צפשוטי
כלי עץ וישחוט ואומר ר"י דלין פנאי
לכל הפסחים לשחוט צענין זה ° ואף
לכתיב סכניס אחריס אין פנאי:
וטמאין

שאין בשר אשכחן חלב יותרת הכבד ושתי בלויות מנא לן היכא אמרינן
דורקין מדקתני ובמנחה אע"פ שכולה קיימת לא יזרוק מנחה הוא דלא אבל
יותרת הכבד ושתי הכליות שפיר דמי מנא לן רבי יוחנן ידיה אור אמר קרא
לריח ניחוח כל שאתה מעלה לריח ניחוח ואיצטרך למכתב חלב ואיצטרך
למכתב ריח ניחוח ר"ל כתב רחמנא חלב הוא אמינא חלב אין יותרת הכבד
ושתי הכליות לא כתב רחמנא לריח ניחוח וכן כתב רחמנא לריח ניחוח הוה
אמינא כל העולין לריח ניחוח ואפי' מנחה כתב רחמנא חלב: מתני' בטמא
קחל או רובו או שהיו הכהנים טמאים והקהל טהורים יעשו בטומאה נטמא
מיעוט הקהל הטהורין עושין את הראשון והטמאין עושין את השני: גמ' ה"ר
דרי שהיו ישראל טמאין וכהנים וכלי שרת טהורין או שהיו ישראל טהורין
וכהנים וכלי שרת טמאין ואפילו ישראל וכהנים טהורין וכלי שרת טמאין
יעשו בטומאה ° שאין קרבן ציבור חלוק אמר רב חסדא ילא שנו אלא שנמא
הסכין בטמא מת דרחמנא אמר ° בחלל חרב ° חרב היו הוא בחלל וקא
מטמא לגברא דמעיקרא כי מיתעבדי ° בטומאת הגוף דכרת קא מיתעבדי ° אבל
נטמא הסכין בטומאת שרץ דבשר הוא דמטמאי ליה לגברא לא מטמאי ליה
טהורין עבדי טמאין לא עבדי מוטב יאכל בטומאת בשר בלאו ואל יאכל
בשר בטומאת הגוף שהוא בכרת אלמא קסבר רב חסדא ° טומאה דחיה
היא בציבור וכן אמר ר' יצחק טומאה דחיה היא בציבור ורבא אמר אפילו
טמאין נמי עבדי מאי מעמא דכתיב ° והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל
באש ישרף והבשר כל טהור יאכל בשר ° כל היכא דלא קרינן ביה והבשר אשר
יגע בכל טמא לא יאכל לא קרינן ביה והבשר כל טהור יאכל בשר כל היכא
דקרינן ביה והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל קרינן ביה והבשר כל טהור
יאכל בשר ° איתמר הרי שהיו ישראל מחצה טהורין ומחצה טמאין רב אמר
מחצה על מחצה כרוב ורב כהנא אמר מחצה על מחצה אינו כרוב רב אמר
מחצה על מחצה כרוב ° הללו עושין לעצמן והללו עושין לעצמן ור"כ אמר מחצה
על מחצה אינו כרוב טהורין עושין את הראשון וטמאין עושין את השני איכא
דאמרי אמר רב כהנא מחצה על מחצה אינו כרוב טהורין עושין את הראשון
וטמאין

עין משפט

נא א מ"י פ"א מהלכות
פסולי מוקדשין הלכה
ג:
גב ג ב ד מ"י פ"ו
מהלכות ק"פ הלכה
א ופ"ד מהלכות ביאת
הקדש הלכה י:
גב ה מ"י פ"ו מהלכות
ק"פ הלכה ט:
ג ד ה שס הלכה ב:

תורה אור השלם

1. וְיָרַק בְּהַזְבֵּחַ אֶת הַדָּם
עַל מִזְבֵּחַ יְיָ פֶתַח אֹהֶל
מִוֶּעֶד וְהִקְטִיר הַחֵלֶב
לְרִיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה:
וְיָרַק יו"ו
2. וְכָל אֲשֶׁר יִגַע עַל פְּנֵי
הַיִּשָּׁהב חֲבַלל יָרַב או
בְּמַת או בְּעֵצָא אֲדָם או
בְּקֶבֶד יִקְטָא שְׁבַעַת
בְּמִדְבַר יו"ו טו
3. וְהִבְשֵׁר אֲשֶׁר יִגַע בְּכָל
לָא יֵאָבֵב בָּאֵשׁ
יִשְׂרָף וְהַבְּשֵׁר כָּל טְהוֹר
יֵאָבֵב בְּשֵׁר: וְיָרַק ז י"ט

מוסף תוספות

א. דבכרת גדול שחטין
כך. מוס' שאק.

רבינו הגנאל

ואי בעית אימא רב
דאוקמה למחני' לכתחלה
אבל דיעבד אם זרק הורצה
כ"י יהושע אמר דתניא ר'
יהושע אומר נזיר ועושה
פסח נטמא בשר וחלב
קיים אינו זורק את הדם
נטמא חלב ובשר קיים
זורק את הדם ואם זרק
הורצה נטמא בעלים במת
לא יזרק ואם זרק הורצה.
ובמוקדשין אינו כן אע"פ
שנטמא בשר וחלב קיים
זורק את הדם. תניא ר'
יהושע אומר כל הזבחים
שבתורה כו', פשוטה היא.
[ובמנחה] פ"י ובמנח(ות)
נסכים הבאה עם הזבח
ומנחתה כלה קיימת לא
יזרק, מהו דתימא כי גופיה
דזבח דמיא קמ"ל דלא.
ואסיקנא ואי כתב רחמנא
לריח ניחוח הוה אמינא
כל העולין ואפילו מנחה,
כתב רחמנא חלב.
מתני' א טמא קחל או
רובו או שהיו הכהנים
טמאין והקהל טהור
יעשה בטומאה כו'. ת"ד
הרי שהיו ישראל טמאין
וכהנים וכלי שרת טהורין
או שהיו ישראל טהורין
וכהנים וכלי שרת טמאין
יעשו בטומאה שאין קרבן
ציבור חלוק. אמר רב
חסדא לא שנו כלי שרת
טמאין יעשו בטומאה אלא
בסכין שנטמאת בטמא
מה. דרחמנא אמר בחלל
חזי דחזיב הרי הוא
חלל, וטמאין הסכין
לאדם, דכי קא מתעבדי
בטומאת הגוף מתעבדי.
דתניא בשאר ספרי דבי
רב מנחם שהחזיק בטמאה

טומאת שבעה והנוגע בחזק טמא טומאת שבעה. אבול אם נטמא הסכין בטומאת שרץ שאינו מטמא את הסכין
אלא הבשר, אבל האדם לא, דאין כלי הבא מחמת שרץ מטמא אדם וכבר פירשנוה בפ"א. הטהורין עושין הפסח
טמאין אין עושין מוטב יאכל בטומאת בשר בלאו, שנאמר והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל, ואל יאכל בטומאת
הגוף שהוא בכרת, מנחם מנחם אומר בשר חלל בשר מנחם השלמים אשר לה; וטומאתה עליו ובכרתה תנפש היא
וגו'. אלמא קסבר רב חסדא טומאה דחיה היא בצבור. ורבא [אמר] אפילו הטמאים טומאת הגוף נמי עבדי, כל
היכא דקרינן ביה והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל הוא דביעניא והבשר כל טהור יאכל בשר, כלומר יאכלנו
בטהרה ואל יאכלנו בטומאה. אבל היכא דהותרה טומאת בשר לא בעינן לזרקק על טומאת הגוף. איתמר הרי
שהיו ישראל מחצה טהורין ומחצה טמאין, רב אמר מחצה על מחצה כרוב [טהורין] הללו עושין לעצמן בטהרה
בראשון והללו עושין לעצמן בטומאה בראשון. רב כהנא אמר מחצה על מחצה אינו כרוב טהורין עושין את
הראשון וטמאין עושין את השני. איכא דאמרי רב כהנא אמר מחצה על מחצה אינו כרוב טהורין עושין את הראשון

מחצה כרוב. עושין על פי שבתיר צבור דוחה אומה נקושי הומרה ולא הימר גמור, וכל מה דמלטי להדורי מהדרינן שיעשה צטורה (יומא ו: טו) וכו' (לעיל טו). מחצה על

אלא להסיר אימוריס למונח ובשר לאדם, וכיון דלאדו שייס זריקה למה (מנחות ט). ובעולה. לית בה אכילת ארס (משיל"ט
טו) דבין שני חלב טולה למונח סלקין, מטריפסיס (מנחות ט). ובמנחה אע"פ שכולה קיימת, ואין שם כלום מן
הבשר, לא יזרוק (משיל"ט טו). מנחה מאי עבדיה. מאי זריקת דם? אכילת מנחה (בחיים ק"ס). מנחת נסכים.
לומר היא דקלמיר ובמנחה אפילו טולה קיימא כו' בזהוה מנחה הבאה בנסכים קלמיר, דלכתיב ומנחתם סולת וגו' (משיל"ט
טו) שבהל עם הזבח ואכר בשר הזבח והמנחה קיימת לא יזרוק את הדם בשעילה ללא גופא דזביחא הוא (בחיים ק"ס) ובע"ז
מנחות ט). סלקא דעתך אמינא כו' כגופייה דזבח דמי. דמיהו נמקוס בשר כאלו נשמיר בשר (מנחות כו). ואע"ג דלא
נשמיר מן הבשר כלום חוקק עליה את הדם, קמ"ל דלא (משיל"ט טו). בחלל חרב. הקס חרב לנלל, מתכת שנגע צמט מהי
הוא אפי אכר בטומאה כמת עממו, ושנגע בטמא מת היה הוא אכ הטומאה כמיהו, גזירת הכמור הוא נמכתה אכל טומאה
מת ולא אכל טומאה (משיל"ט טו). טומאת של מת החלוות לטמא כלי, כגון מת והנוגע בו דהוי מיהא אכ הטומאה, אם
נגע בהם ממנו נעשה כיוצא בו, אכל לאשון ומי אין מטמאליס בליס (חולין ג). טומאה דחיה היא בציבור. כלומר נקושי
דמתי אלא דחיה בעלמא ע"י נשאות שון, שהינן מרעה, ולא ביימר גמור (בחיים ג) ע"פ פי שבתיר צבור דוחה אומה נקושי הומרה ולא הימר גמור, וכל מה דמלטי להדורי מהדרינן שיעשה צטורה (יומא ו: טו) וכו' (לעיל טו). מחצה על

מחצה כרוב. עושין על פי שבתיר צבור דוחה אומה נקושי הומרה ולא הימר גמור, וכל מה דמלטי להדורי מהדרינן שיעשה צטורה (יומא ו: טו) וכו' (לעיל טו). מחצה על